

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

blad wordt geregeld des *Vrijdags* aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseeren aan de **REDACTIE**. Abonnementen en Advertenties aan de **ADMINISTRATIE Bureau**: Warmoesstraat 98, te Amsterdam.
Insendingen, die later dan *Donderdag* 's namiddags te 12 uren worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 6 April 1913. N°. 1837.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden / 1.20, voor België per jaar / 6.30 bij vooruitbetaling, voor het verdere Buitenland en Ned.-Indië per jaar / 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers / -10. Abonnementen worden aangegomen door het Bureau te Amsterdam, Boekhandelaren, Postdirecteuren enz.

Advertentie: van 1 tot 8 regels / 1.20, voor elken regel meer / -20.

Aanvragen en vermelding van liefdesgaden / -12 per regel.

Van de Voleinding.

LXXVII.

DERDE REEKS.

XXIV.

God breide Japheth uit, en
hij wone in Sems tenten. En
Kanaän zij hem een knecht.
Genesis 9 : 27.

In Noach's zegen wordt voor het eerst de afzondering van de groep der menschenkinderen die God vreest, eerst ingezet en daarna als heel de toekomst beheerschend vastgesteld en aangekondigd. Hier in Noach's zegen begint de particuliere genade als elgen van God verordend element in het proces dat naar de Volinding voert, op te treden. Het *persoonlijk* onderscheid, zooals tusschen Kafa en Abel, en tusschen de afstammelingen van Seth en Lamech, bestond van meetaf. Er waren van 't paradijs af zonen Gods en dochteren der menschen, doch van een ordinantie Gods, van een ingesteld verbond, van de binding aan een geslacht, van het oprichten van een nieuwe orde der dingen, was hierbij nog geen sprake. Het lag er wel alles van meetaf in, maar het was nog niet als ultwoisel en gevolg van een afzonderlijke beschikking te voorschijn getreden. Er dilt nu juist is 't, wat door Noach's zegen geschiedt. In dien zegen werd het groote driedieelig program gegeven voor wat het proces der historie van nu af zou zijn, en zulks niet door Noach, maar door God zelf, die Noach hierbij als instrument gebruikte. Zelfs de scherpste sielkundige blik kon toen ter tijd niet vooruitzien wat te komen stond. Noach kon gissen noch vermoeden, wat hij straks toch zelf in zijn zegen over zijn twee zonen ult zou spreken. De teekening van wat er ult Sem, en zoo ook de daarvan geheel verschillende teekening van wat er ult Japheth zou

toorkomen, was noch uit het karakter noch uit het gedrag van Sem en Japheth op te maken. Het kon Noach niet anders anders ingegeven, dan door den Heiligen Geest. Vloek en zegen staat hier lijfrecht tegenover elkander. Cham's geslacht is verloren, en wordt niet voor wat de individuen, maar voor wat het geslacht als geheel betreft, buiten de gansche nieuwe genade die thans staat geopenbaard te worden, gesloten. Ook Japheth wordt niet in die nieuwe genade opgenomen, maar de „gemeene genade“, die terstond na de uitdrijving uit het Paradijs begon en in het Noachitsch verbond bevestigd was, doet Japheth van nu af aan sterk op de vooren voorgred treden, en stelt hem aan de „particuliere genade“, die in Sem's geslacht nu openblijft, dienstbaar. En juist dit laatste, die zich „uitbreiden“ van Japheth, en dat wonen van Japheth in Sem's tenten, is iets, dat Noach bij geen mogelijkheid kan met de karakters van beiden lezen kon. Dat bevestigde en wist alleen zijn God, en die alleen, schreef aan hem het inschrijven van de naam van Japheth op de steen.

Di staat zelfs nog te meer vast, zoo als het op de geheel eigenaardige uitdrukking van Noach, dat „Japheth wonen zal in Sem's tenten.“ Van achteren bezien toch bleef dit tweerlei in. Ten eerste, dat Japheth's nakomelingen Sem's nakomelingen ten onder brengen en aan zich onderwerpen zouden, zoodat zij zelve tenslotte in Sem's tenten woning maakten; maar dan ook ten anderen, dat de particuliere geslachten die in Sem's geslacht opbloede, ook hier in Japheth's tenten zou gevonden worden, en zoo ook aan Japheth voor een deel zou toekomen. Juist wat geschied is. De landen door Sem's nakomelingen in bezit genomen, zijn t'eené voor, het andere na, door volken uit de stammen van Japheth veroverd. Afrika, Syrië, Babylon, Chaldaëe en tenslotte het Heilige Land en Palestina, verloren, het ééne voor, het andere na, hun zelfstandigheid en onafhankelijkheid. De Perzen, de Grieken onder Alexander den Groote, en later de Romeinen hebben het éene land van Sem na het andere ten eige ten deel veroverd. In Jesus dagen bezat zelfs Israël de zelfstandigheid niet meer, die het althans ten deele herwonnen had. Ook thans bestaat er geen enkel zelfstandig Semietisch land. Alleen het Joodsche volk bleef als van Semietischen oorsprong voortbestaan, thans een natie van 11 à 12 millioen zielen, als eenig overblijfsel van Sem's geheele generatie, doch ook nu weer zonder eigen land, alleen nationaal voortlevend, en voor het overige in allerlei Christen- en Turkenland aan Japheth onderworpen; juist hierdoor een zoo interessant verschijnsel en dat steeds weer de vraag doet rijzen, wat er nog eenmaal uit de Joden worden zal. Doch heeft de nakomelingschap van Japheth geheel

Sem's geslacht te niet gedaan als zelfstandig
 deel van de bevolking der aarde, van den
 anderen kant, is de zegen van Sem, ult Sem
 uitgegaan, en heeft een plaats der eere ge-
 vonden in de nakomelingschap van Japheth.
 In Abyssinie moge men nog van een half
 Semietisch en toch Christelijk volk spreke-
 kunnen, maar voor 't overige is er van geen
 begetadig Semietisch volk sprake meer.
 De Joden blijven zich in hun overgroote
 meerderheid tegen den zegen die ult hun
 volk opkwam, veelzins zelfs met bitterheid,
 ook steeds verzetten, en al de zegen die
 van Noach en Sem ultging, woont thans
 bijna uitsluitend in de tenten van Japheth.
 De Christenvolken die wij thans kennen,
 zoo in Europa als in Amerika, zijn niet ult
 Sem, maar ult Japheth afkomstig. Daar
 nu aan Japheth eerst in de hoogste mate on-
 tegen der Gemeene Gratie ten deel viel, en
 Japheth daarna in Sem's tenten den zegen der
 particuliere genade vond, bledt het
 Christenland op Japhethitisch terrein thans
 het hoogst bereikbare aan. Van den éénen
 kant toch is dank zij de Gemeene Gratie
 de menschelijke cultuur in Japheth's geslacht
 thans tot een zeer hooge ontwikkeling
 gekomen, en van den anderen kant is het
 alleen in Japheth's volkerenkring, dat ge-
 de alzijdige ontwikkeling vindt van wat
 thans heet de Christelijke religie. Deze
 wonderde loop der dingen nu, die ult
 de karakters van Sem en Japheth onmogelijk
 kon gegist worden, en dien ook Noach zelf
 niet begreep, ligt nochtans duidelijk in zijn
 woord uitgesproken, en het is hierom vooral
 dat met zekerheid de Ingeving van wat
 hij sprake, te constateeren valt.

De particuliere genade, die hiermet intrad, werd geïmpreerd door de uitdrukking: „Gezegend zij JEHOVAH, de God van Sem”. Hierin toch lag uitgesproken, dat uit Sem's geslacht zouden voortkomen de geestelijk verwekten, die tot God Almachtig in een bijzondere betrekking zouden treden. Tot dusver hadden de verleende of toegesegde zegeningen uitsluitend betrekking gehad op het uitwendige leven, op de vruchtbaarheid aan de geslachten, op bescherming tegen het wild gedierte, op veiligstelling tegenover de elementaire beoeringen in het aardrijk, maar van een *geestelijke* zegening vindt ge nog geen spoor. Ze school wel in Gen. 3 : 15, en zelfs gebeelich, maar ze bleef hier verscholen. Nu daarentegen, in Gen. 9 : 26, komt die zegening op eenmaal klaarlijk uit. Hier toch wordt de gemeenschap met God ontsluitend en hiermee principeel de overwinning op de zonde geconstateerd. „JEHOVAH is de heilige Verbondsnaam, en in dit Verbond met Jehova ligt de volstreckte verzoening en verlossing. Jehova is niet de God van Cham, en ook niet de God van Japhet, maar uitsluitend de God van Sem. De zonde was afval van God, de vloek bracht afstootling van God, de dood loslating van God, maar tegenover dit alles wordt hier in den naam van Jehova *het Verbond* gesteld, niet het uitwendig Noachitsch, maar het geestelijk Jehovitsch verbond, en 't wezen van dit verbond is juist, den afval, de verwijdering, de loslating, de vervreemding te niet te doen, en den band te herstellen, die te onzaliger ure was losgescheurd. Vóór den vloek was het: „Mijn geest zal niet in eeuwigheid twisten met den mensch”, en hooren we, dat het God „berouwde dat hij de menschen gemaakt had”, zoodat Hij besloot hen te verdelgen van de aarde; maar na den vloek staat hiertegenover, dat het geestelijk Verbond in de particuliere genade tot stand komt, en God als JEHOVA, of HIERE, de God wordt van Sem.

Met welk recht spreken we nu hier van *particuliêre* genade? Of zou men niet zeggen, dat deze nieuwe genade toch aan een geheel geslacht gegeven wordt; iets wat verwachten doet, dat *geheel* de nakomelingschap van Sem in dezen bijzonderen zegen al deelen? Wat over Cham werd uitgesproken, gold voor al Chams afstammelingen, Japheths zegen viel evenzoo aan den grooten stroom van de Indo-Germaansche groep ten deel, — lag het dan niet voor de hand, om ook bij den zegen over Sem op een benedijven van heel zijn geslacht te hopen? Toch bleek dit heel anders. Of door het nog altoos niet geheel ontaulder dugsenaam Sumerisch-Accadisch ¹⁾ element, waarvan 't

¹⁾ *Sumer* is de naam van Zaid-Babylonie. Ook naar, vele licht dat de jongste ontdekkings ontgaven, blijft over den oorsprong en herkomst van de Sumeriers nog altoos veel onzekerheid heerschen. De hoofdziel van hun macht was Nippur, de riel van de vereering van den afgod En-Il. Nog in andere deelen van het groote rijk was het bewind nog langen tijd in hun handen. Vrij algemeen geloofd men thans, dat ze van de Semieten in herkomst geheel verschillen, zoo wat ras als taal betreft, maar in elk geval zijn ze ten slotte geheel in het Semitisch leven ondergaaen.

eerste spoor op een monument van Sardanapalus gevonden werd, een overwegende invloed van Japheth's zijde binnendrong, is niet met zekerheid uit te maken, maar in elk geval leert de historici, dat de landen waar Sem's nakomelingen neerstreken, weers lang vóór Abrahams optreden tot ongemeene bloei, groote heerschappij en ver strekkende cultuur waren gekomen, doch dat anderzijds de geestelijke beteekenis van deze Semitische volken niet zeer hoog was aan te schrijven. De naam van Babylon behoeft slechts genoemd te worden, om het karakter van het geestelijk leven onder deze volken te doen uitkomen, en het is dan ook niet aan twijfel onderhevig, of van een getrouw zich voortplanzen van den dienst van Jehovah, is reeds kort na het zelfstandig optreden van deze volken onder hen geen sprake geweest. Babylon is geëindigd met de schrik van Israel te zijn, en bevond zich in zijn machtsbeteekenis op zulk een afstand van de heilige Ijra, dat het ten leste de getypeerde naam werd, om het felst en bitterst verzet tegen Gods volk uit te drukken, en ten slotte zelfs op de macht van het Romeinsche rijk, ter aanduiding van deze bitterheid, werd overgebracht. Van een algemeen vasthouden aan den dienst van Jehovah als verbond Gods is dan ook al zeer spoedig geen sprake meer, en de algemeene indruk die achterblijft, is geen andere, dan dat slechts, hier en daar, en dan in 't meer afgelegen platteland, de herinnering aan den dienst des HEREN nog was overgebleven.

juist dit felt echter doet, het karakter van de particuliere genade slechts te duidelijker op den voorgroond treden. De zegen van Sem zou ten eenenmale onherroepelijk te loor zijn gegaan, indien de Heere er niet toe over gegaan was, om uit al Sem's geslachten *ten enkel man* uit te roepen. En nader *dese ééne* man uit het volk geheel is uitgelecht, valt op dit vlak in toenemende mate de geestelijke donkerheid, die de Noachitsche zegenspreuk, wat heel de volksgroep aangaat, ten leste geheel te niet doet. Een man, één persoon wordt uit Sem uitgeroepen en afzonderd, en wat nog opmerkelijker is, niet de vader van een groot gezin, maar één man alleen, die zelfs op reeds gevoerden leeftijd, nog geen enkel nakomeling bezat. Dit begijnsel nu der afzondering is daarna in Abraham's nakomelingschap steeds doorgegaan. Ismael wordt verworpen, en alleen in Isaak zal de lijn doorgaan, Jaf Jacob en Ezaü grijpt gelijke afzondering plaats. Juda wordt onder Israël weer verkoren. Uit Juda's geslacht het geslacht van David. En ten slotte komt 't al op de ééne persoon van Maria, de moedermaagd, neer, in wie Immanuel verwekt wordt, buiten aller menschen toedoen, door den Heiligen Geest. Alleen zou ge op die wijs de lijn van Noach's zegenspreuk tot op Bethlehem doortrekt, en hiermede het geheel particulier karakter van *dese lijn* op den voorgroond plaatst, vindt ge het groote *proces der particuliere genade*, dat geregeld doeroopt en op een allesbeheerschende Volinding heenvaart.

Dit particulier karakter van de geheel andersoortige en nieuwe, d. i. particuliere, genade, die nu opkomt, en vóór alles een geestelijk karakter draagt, komt ook nog op andere wijze uit. Tot op Noach was er geen sprake van geweest, dat de ééne menscheit zich in tal van volkeren zou verdeelen en zich over alle oorden der aarde zou verspreid hebben. De nakomelingen van Seth leefden in zoo dichte nabijheid van de kinderen van Kain, dat er ten laatste zelfs huwelijken in groot aantal tusschen beide geslachten ontstonden, en het al geheel één werd. Doch wat gebeurt nu na den vloed? In talrijkheid nemen de geslachten zoozeer toe, dat ze zich steeds verder verspreiden moeten, om hun bestaan te vinden. Dit doet de vreeze opkomen, dat ze elkander verliezen en uit elkander geraken zullen. Inderdaad toen het plan om Babel als concentratiepunt te kiezen, en door den torenbouw het uitsgaan van het geheele geslacht te voorkomen. Dit plan nu wordt door een gerichtsdaad Gods opzettelijk verijdeld. Dit plan en die verijdeling is in de Schrift zelfs de hoofdgebeurtenis in de eeuwen, die na den vloed vóór Abraham's roeping inlagen. Bij deze gebeurtenis geschiedde een machtig wonder, het wonder van de breking der taaleenheid, die dusver had stand gehouden. Wie hier overheen leest, verlaat de lijn, waarlangs de H. Schrift ons het proces der historie loopen doet. Die intredende spraakverwarring erlangt zelfs zoo allesaandoende beteekenis, dat de Heere zich opmaakt, om opzettelijk de eenheid te breken, zoodat we dan ook vernemen: "Alsoo verstrooide hen de Heere over de gansche aarde". Wat de oude Vltrings

zich voorstelde, dat hier niet anders in
liggen zou, dan dat er ruzie onder de
lieden opkwam; dat die stamruzie ze uit-
teendreef, en dat ze, zoodoende van elkan-
der afgeraakt, allengs in onderscheide
dialecten vervielen, tot deze allengs aan elkaar
geheel vreemd werden, is allerminst aanne-
melijk. De Linguïstiek leert, dat het verschil
in taal, gelijk het allengs indrong, volstrekt
niet alleen een dialectverschil is, maar een
principieel verschilheid. De ongelooftijke
verschillenheid in talen is zeer zeker wel
tot enkele hoofdgroepen te herleiden, maar
in het opkomen moet dit zeer sterk sprekend
taalverschil toch zijn oorsprong hebben ge-
vonden in een even sterk sprekend onder-
scheid van gewaarwording, innerlijk zelfbesef,
wijze van voorstelling en van denken. Men
doet dan ook hetgeen hier verhaald wordt
niet tot zijn recht komen, indien men het
wonder Gods wegcijfert, en niet aanneemt
en erkent, dat een werking van Godswege,
die het innerlijk bestaan van de toen
levende personen gedifferentieerd heeft, hun
gewaarwording, voorstelling en denkwijze
uiteenwierp, tot uit deze innerlijke diffe-
rentien vanzelf het verschil in gedachten-
wisseling, d.i. in taal, opkwam. Hieruit volgt
geenszins, dat zonder dat wonder tusschen
mensch en mensch geen verschil van karakter
en aanleg zou zijn opgekomen. In alle rijken
der natuur ontloopte de Heere onze God
de weelde van zijn Scheppingsgeest in een
eindeloos talrijkheid van de schakeringen.
We weten er reeds op, hoe b.v. in het
geslacht der orchideeën bloem naast bloem
opkomt, zoo geheel uiteenlopend van ge-
daante, dat alleen de botanicus de saamhoor-
igheid nog kan vaststellen. Het zou daarom
allermist aanneemelijk zijn, dat de mensch
in de Schepping bestemd ware geweest om,
als gold 't een fabriek die steeds eensontstij-
maaksel aflevert, nooit anders dan altoos
eer Adams en Eva's voort te brengen. De
verschillenheid van wezen, karakter en
aanleg, waaruit de heerlijke rijkdom van
het persoonlijk zich ontwikkeld heeft, kan
niet anders dan in 't oorspronkelijk Gods-
plan hebben gelegen. Heel iets anders echter
is het, of in een gezin, bij aanwezigheid van
een talrijk kroost, verschillenheid van type
zich ontwikkelt, dan wel of ruzie, gemis
aan samenhang en bitterheid de kinderen
van eenzelfde gezin geheel uiteenwerpt en
ze tegen elkaar in doet woelen. Dit nu was
tegenwoordig van den val een reeds ingetre-
den toestand. De eenheid moge vóór den
vloed uitwendig nog hebben stand gehou-
den, reeds Kain's moord op Abel gepleegd,
toont hoe ernstig de of lieftde in samen-
hang gegrondde samenleving reeds schade
had geleden. Toen men nu na den vloed toch
een innerlijk verstoorte eenheid uitwendig
door overheidsmaatregelen weer wilde hand-
haven, zou er een misstand geboren zijn die
tot een geheel valsche eenheid geleid had.
Vandaar dat die uitwendige volks-eenheid
toen door God verbroken is, en dat daar-
voor in de plaats trad een uitteengaan van
het ééne, alomvattende geslacht in zijn na-
tuurlijke organische deelen, die nu allen,
tegenwoordig van de zonde, geen saamvatting
onder één bestuur meer toelieten, wijl dit juist
tot een hel op aarde zou hebben geleid. Wat
verstoort werd, was de mechanische poging
om op valsche wijs, door louter uitwendige
middelen, een eenheid te maintainieren, die
geen stand kon houden, en daarvoor in de
plaats trad nu een uitteengaan van de ééne
menschheid langs de lijnen van haar orga-
nische samenstelling. Ens zal ook in de
taal wel de eenheid terugkeeren, maar niet
dan in die eeuwige toekomst, waarin alle
verlosten, met nieuwe tongen, het Hallejuja
zullen uitgalmen; het wonder der toekomst,
dat in het Pinksterwonder in Jerusalems
tempel reeds werd voorgetekend.

In hoeverre de ruïne van Birs Nimrod, die velen voor een overblijfsel van Babels torenbouw houden, metterdaad tot zoo hoogeen ouderdom opklimt, zij in 't midden gelaten, naar in elk geval staat vast, dat hier tweemaal strooming tegen elkander inwoelt; eenzijdig het streven en bedoelen om wat door de zonde uiteenwring, toch door mechanischen band van eenheid saam te houden, en daartegenover het streven Gods, om wat gestoord werd, uiteen te doen gaan, mits dan organisch, en het dan evenzoo lange organischen weg weer van de veelheid tot de eenheid terug te leiden. Van dit laatste nu is Abrahams roeping het uitgangspunt. Hier wordt alle valsch geworden band losgemaakt. Abraham moet gaan niet alleen uit zijn land, maar ook uit zijn maatschappij, en ten slotte ook uit zijns vaders huus, Zelfs 't waarheen? wordt eerst geheim gehouden. De Heere zal hem leiden. Hij moet trekken naar het land, dat de Heere hem wijzen zal. En nu leidt de Heere hem uit geheel den Semitischen

samenhang uit. Kanaän was bewoond door afstammelingen van Cham, Reeds de naam van Chams zoon, Channas, wordt daarom in de ontwikkelingspreuk van Noach op den voorgrond gesteld, en zoowel bij den zegen van Japheth als bij dien van Sem wordt niet gezegd, dat Cham, maar beide malen dat Chanaan hem ten knecht zal zijn. Het zoo scherp op den voorgrond stellen van den naam van Chanan strekt dan ook ongetwijfeld om ten duidelijkste te doen uitkomen, dat Abraham door God geleid werd naar een land, dat buiten de Semitische groep lag, zoodat Abraham daar niet alleen geheel op zichzelf kwam, maar bovenal geheel geïsoleerd staan bleef; iets wat zich in het land Gosen ten opzichte van de Egvntenaars slechts reetende.

Sterker tegenstelling was dan ook niet wel denkbaar. Van 's menschen zijde de uitgesproken toeloe, om niet over de aarde verstoord te worden en het heil in de mechanische eenheid van ons geslacht te zoeken; en van Gods zijde daartegenover de bedoeling, om de kinderen der menschen wel ter dege over de gansche aarde te verstrooien, en het heil juist omgekeerd *uit den eenling* te doen opkomen, vanwaar het zich als particuliere genade organiseer zou kunnen voortplanten. Het is zoo, Loth toog met Abraham, maar uit dit meetrekken van Loth kwam niets dan ellende. En wel werd later meer dan ééne vrouw uit het Oosten gezocht bij familien die nog ten deele aan den dienst van God vasthielden, maar ook dit minder gestadig, werd door de uiltwoning in Egypte al spoedig geheel verbroken, en het einde was, dat het karakter der particuliere genade steeds in belistster vorm optrad. Vraagt ge nu, wat het ingrijpend onderscheid teweeg bracht tusschen den zegen, die vóór den vloed en in het Noachitsch verbond verleend werd, en den heel anderen zegen, die in Noach's uitspraak over zijn zonen, en straks daarop in Abrahams roeping aan de orde kwam, dan is het dit: De orde van de eerste zegening belooft op niet anders dan *op bestendigheid van wat bestond*, met name in het feit van *het leven*, tegenover den vernielenden invloed van zonde en vloed; de orde van de tweede zegening daarentegen bedoelde *bestrijding van zonde en vloed*, en dit wel in zoo alles herstellende zin, dat er ten slotte een heil zou dagen, *nog grooter en heerlijk* dan waarvoor de gegevens in de oorspronkelijke Schepping gegeven waren. De eerste zegening na den val en voor den vloed en in het Noachitsch verbond doelt op wat *tot de natuur behoort*: Vruchtbaarheid in 't geslacht, temkracht tegen het wild gedierte, beveling tegen de elementaire machten, en Er was ook wel een Sabbathszegen, maar deze werd ingesteld vóór den val. Er is voorreker machtige profetie in Gen. 3:15, maar niet als profetie van heil aan den mensch, alleen als straf voor satan. In Noach's vloeken zegenspreuk daarentegen, en in Abraham's roeping, gaat de zegen uit het rijk der Natuur in het rijk der *Genade* over, van de massa op den eenling, en profeteert ze een toekomst, waarin *de val en vloed en dood* overwonnen zal zijn, en het *leven* in volle heerlijkheid zal schitteren. Hier alsoo zet eerst het groote genadeproces in, dat zijn voltooiing zal vinden in de *Veleiding*.

DR. A. K.

„Eenen, den Zoon des menschēn
gelijkt zijnde“.

En in het midden van de zeven kandelaars eenen, den Zoon des menschen gelijk zijnde, bekleed met een lang kleed tot de voeten, en omgord aan de borsten met eenen gouden gordel. Openb. 1 : 13.

Er ligt in de verandering die ook de mensch naar den vorm, bij het gelijk blijven van zijn wezen, ondergaan kan, een hoogst interessant materie.

Overkomt ons de dood, dan laat onze ziel ons lichaam los; dat lichaam vertoert en wordt tot stof; en na eenewen, in den dag de Verrijzings, zal Christus „dit ons vernedert lichaam“ veranderen, opdat het gelijkvormig worde aan het heerlijk lichaam van den Christus.“ Dit zal niet vaneens geschieden, het zal veel eer vaneens vloed van Goddelijke Almacht zijn. Er staat toch bij, dat Christus dit wonder aan ons lichaam volbrengen zal door „die geheel eenige werking, waardoor Hij *alle* dingen aan zichselven overderwen kan.“

Just daarom boeit ons telkens weer zoo sterk, wat ons van Jezus eigen lichaam in de Schrift gemeld wordt. Hoewel hij zondeloos, en buiten alle contact met de sonde, ontvangen en geboren was, verkeerde toch zijn lichaam aan de kribbe van Bethlehem af en tot aan zijn begrafenis toe, in een toestand van verandering; en let wel, in een toestand van nederheid in